

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 12-50, za ino-
zemstvo D 20-50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, L nad-
stropje. Telefon intarurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštnoštevilni
račun št. 11.137.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 1. maja 1923.

Številka: 98

Prvi maj.

Maribor, 30. aprila.

Prvi maj — praznik dela! Če izvzame-
mo nacionalne in državne praznike, je to
edini praznik modernega časa. Vsi drugi
segajo v krščansko zgodovino in odtod
(kakor Božič in Velika noč) daleč nazaj
v detinstvo človeške civilizacije.

Prvi maj je praznik velikih mest in
industrijskih središč. Dežela ga ne pozna
in ne priznava. Tudi sodobno proletar-
sko gibanje, kateremu je prvi maj svet
kakor kristjani Božič, izhaja iz velikih
mest in se da razumeti samo tam, kjer
žive na malem prostoru ogromne mase
ljudi.

Simbola delavskega praznika bi bila:
parni stroj in električni dynamo. Ti dve
iznajdbi človeškega duha dajeta v naši
dobi razvoju človeške družbe smer in
gibalno moč. Kopičita bogatstvo in mno-
žita bedo. Odpirata zemeljske žile in ši-
rita mesta. Okoli njiju — to se pravi:
okoli tehnike in industrije — se danes
vrste narodnogospodarski, politični, so-
cialni problemi. Tehnika osrečuje člove-
štvo — tehnika ga ubija. Dva temeljna
svetovna nazora se križata. Materija in
duh sta v ostrem boju. In prvi maj je
praznik materialističnega versstva. Od
fizičnega dela utrujeni in socialno neza-
dovoljni proletarijat daje duška svojim
najlepšim čustvom. Navdašuje se za svo-
je ideale, slika si boljše, lepše družbo.

Delo je glavni element življenja, kajti
življenje je večno gibanje, priroda večna
delavnica. Delo je osnovni zakon člove-
ške družbe. Kakor hitro pa govorimo o
delu in družbi, vzniknejo nazori o ure-
ditvi dela in družbe, t. j. socialna vpra-
šanja. Naša doba je doba ogromnega go-
spodarskega razvoja, zato pa je tudi do-
ba socialnih vprašanj.

Socialna vprašanja pa niso zadeva
enega samega družabnega razreda. To so
temeljno dokazali razni kritiki Marks-
ovega socializma, med njimi tudi Masaryk
v svojem znamenitem delu »Socialno
vprašanje«. Ne gre samo za vprašanje
kruha in za delitev produkcijske nad-
vrednosti. Gre za vprašanje človeka, nje-
ga napredka in življenjske sreče.

Ako zgodovina človeštva ni nesmi-
selna, tedaj mora imeti nek skupen
cilj, neko poznano žarišče, v kateremu je
usmerjeno življenje posameznika in živ-
ljenje celotne človeške družbe. Vsaka
preureditev socialnega življenja mora
imeti namen: izboljšati, dvigniti doseda-
nji nivo. Če nima tega namena, tedaj je
vseeno, če nekdo dela, a drugi se redi s
sadovi njegovega dela. Konkretno reče-
mo: ne gre za to, da postanejo proletarci
»gospodarji«, »gospodarji« pa proletarci. Ne
gre za izmenjavo vlog, ampak za to, da
vsi ljudje brez razlike razredov in naci-
onalitete postanejo boljše, pravičnejše,
srečnejše.

Tako je socialno vprašanje tudi etič-
no vprašanje in etika se ne zrcpli ke-
lektivno, marveč posamično. Ni dvoma,
da sedanji premoženjski odnosi ovirajo
na obeh straneh razvojni etičnega nazora
o človeku in družbi, vendar pa je jasno,
da je jalov vsak socialni preobrat, ki ne
računa z načelom: Ne samo gospodarski
odnosi, tudi človek se mora preuređiti,
etično dorasti.

Na ta način imajo vsi družabni raz-
redi enoten cilj in tudi mnogo skupna
sredstva. Zato v socialnem življenju ni
glavno, kakšen socialni program imaš,
temveč: koliko iskrenosti, volje in moči
je v tebi, da žrtvuješ lastne interese ta-
kisto upravičenim interesom svojega
bližnjega.

Priznati pa je treba dejstvo: svetov-
ni kapitalizem obstoja in zato obstoja
tudi delavska Internacionala. Letošnji
prvi maj nam nudi zanimiv paradoks:
Italija, dežela številnih mest, tovarn,

Davidović vrnil mandat.

Pred sestavo homogene radikalne vlade?

Beograd, 29. aprila. Ob 19. uri je bil
Davidović sprejet pri kralju v avdijen-
ci. Davidović je kralju vrnil poverjeni
mu mandat za sestavo vlade. Kralj je
vzel Davidovićevo izjavo na znanje. —
Domneva se, da pozove kralj delegate
radikalne in demokratske stranke na
skupno konferenco.

Beograd, 30. aprila. Kralj je spre-

jel danes v avdienci predsednika narod-
ne skupščine dr. Peleša, ki mu je nava-
jal vzroke, zakaj niso mogli radikaleci
sprejeti demokratskih pogojev za sesta-
vo koalicijske vlade. V radikalnih kro-
gih vlada prepričanje, da bo Pašić po-
verjen s sestavo homogene radikalne
vlade. V krogih slovenskih klerikalnih
poslancev je opaziti veliko veselje.

Beograd manifestira za nestransko naci- jonalno vlado.

Beograd, 30. aprila. Včeraj se je
vršila pred hotelom Moskva na Terazijah
velikanska manifestacija Narodne Obrane,
četnikov in nacionalistov. Manifesta-
cija se je udeležilo nad 20.000 ljudi.
Dospeli so delegati iz vseh jugosloven-
skih mest: Zagreba, Ljubljane, Saraje-
va, Novoga Sada itd. Zborovanje je o-
tvoril ob 11. uri Pavel Jurišić, uređnik
»Preporodac«. Slikal je položaj drža-
ve in kritiziral rovanje Radića, Spaho
in Korošca proti edinstvu. Mnogi so
gromko vzklikali: dol z njimi! V pred-
sedstvo so bili izvoljeni bivši konzul
Todor Starinković, Hrvat Radoslav
Cubelić iz Sušaka in Slovenec inž.
Kranjec, predsednik Orjuna, iz Ljub-
ljane. Prvi je govoril Todor Stanko-
vić, ki je slikal pomen Beograda kot
državne prestolice ter naloge naciona-
listov v sedajni dobi. V imenu Hrvatov
je govoril dr. Ivan Zucco iz Zagreba,
v imenu Slovencev inž. Kranjec, ki je
zlasti kritiki podvrzel delovanje dr. Ko-

rošca ter izjavil, da so tudi Slovenci
vedno pripravljeni braniti edinstvo dr-
žave. V imenu Bosancev je govoril Mi-
lan Božić, v imenu južnosrbskih na-
cionalistov Milosav Jelić.

Zborovalci so poslali pozdravno brzo-
javko vojvodi Stepanoviću, ki je po
avdienci pri kralju odpotoval v Čačak.
Omladina je vzklikala: Zivel Stepanović
kot šef nacionalne vlade!

Kralju je bila odposlana sledeča br-
zjavka: »Veliki narodni zbor pozdravlja
Vaše Veličanstvo ter se stavlja na
razpolago za obrambo narodnega in dr-
žavnega edinstva. — Zborovalci so po-
novno viharo manifestirali, da poveri
kralj vlado vojvodi Stepanoviću.

Sprejeta je bila resolucija, ki pov-
darja, da današnji položaj zahteva, da
se vpostavi nestransko nacionalna
vlada, ki bo možna vpostavit red in o-
čuvati državo in zakon.

Ogromna povorka zborovalcev je na-
to manifestirala po ulicah Beograda.

Nacionalna manifestacija v Ljubljani.

Ljubljana, 30. aprila. Včeraj ob
10. uri dopoldne se je zbrala nacionali-
stična omladina v svojem društvenem
domu, v areni Narodnega doma ter se
formirala v povorko, ki je odkorakala
pred Zvezdo. Tu se je vršilo nacionali-
stično zborovanje. Govorila sta akade-
mik Jan Tonja in Jugo Jurković. Oba

sta povdarjala nacionalni moment v
borbi proti destruktivnim elementom v
državi. V Zvezdi je svirala vojaška god-
ba, ki je po manifestaciji odigrala dr-
žavno himno, nakar je povorka šla po
glavnih ljubljanskih ulicah, glasno
vzklikajoč narodnemu in državnemu
edinstvu.

Turčija rožlja s sabljo.

Pariz, 29. aprila. Francoski listi pri-
našajo živahne komentarje k vestem, da
je Turčija znatno ojačila svoje divizije
ob sirske meji. Listi izražajo mnenje, da
ta koncentracija čet pomeni kršitev an-
gorske pogodbe in pritisk na Francijo v
trenutku, ko so zopet obnovljena pogaj-
janja v Lausanni. Ministrski predsednik

Poincaré je že konferiral z generaloma
Pelléom in Veigandom in izgleda ver-
jetno, da bo Francija poslala v Sirijo
dve novi kolonialni diviziji. Bržkone bo
francoska vlada povabila tudi Veliko
Britanijo, da stori potrebno glede zašči-
te Mezopotamije.

Zopet poraz socialistov v Švici.

Basel, 29. aprila. Pri volitvah v
uprave kantonov in v parlament so
meščanske volilne liste dobile več gla-
sov nego socialno-demokratske.

Vprašanje našega pristanišča v Solunu.

London, 29. aprila. (Izv.) »Times«
poročajo iz Aten: Jugoslovenska vlada
je sprejela predlog Grčije, ki gre za tem,
da zgradi Jugoslavija v Solunu lastno
pristanišče.

Preiskava incidentov na českoslovaško-
madžarski meji.

Košice, 29. aprila. (Izv.) Včeraj se
je sešla českoslovaška delegacija, ki ima
nalog preiskati umor finančnega straž-
nika na madžarski meji, z madžarsko
delegacijo. Obe delegaciji sta skupno na
licu mesta preiskali vse okoliščnosti, kiso
v zvezi s tem umorom. Preiskava je tra-
jala pozno v noč. Ugotovljeno je, da se
je umor izvršil na českoslovaški strani
meje. Madžarski četovodja Horvath je
zadal finančnemu nadpazniku Sedlačeku

sedem vbođljajev z vojaškim šolalom.
Pri obdukciji umorjenega pa se je ugo-
tovoilo devetnajst vbođljajev. Preiskava
drugih dogodkov, ki so se odigrali na
istem mestu, se jutri nadaljujejo.

Fuzija dveh francoskih socialističnih
strank.

Pariz, 29. aprila. Obe disident-
ski stranki, unitarno-komunistična in so-
cialistična zvezna unija sta se združili
pod firmo socialistično-komunistične
stranke.

Volitve v Španiji.

Pariz, 29. aprila. (Izv.) »Journal«
poročajo iz Madrida: Pri volitvah v zakono-
dajno korporacijo so dobili socialisti
šest, meščanske stranke pa dva mandata.

BORZA.

Curih, 30. aprila. (Predborza. Iz-
virno). Pariz 37.85, Beograd 5.685, Lon-
don 25.54, Berlin 0.0186, Praga 16.375,
Italija 27.10, New-York 551.50, Dunaj
0.0077 1/2, žig. krone 0.0725, Budim-
pešta 0.10, Varšava 0.0117, Sotija 4.10.

proletarske bede ne bo slavila prvega
maja, zato pa ga slavi mužikova Rusija,
dežela na pol orientalnega gospodarskega
ustroja, podobna Evropi izza l. 1800. To
pomeni, da se proletarsko gibanje udeje-
stvuje v dveh smereh: v pozitivnem delu
in v frazerski demagogiji.

Prvi maj je obenem praznik pomladi,
rož in ljubezni. Od sentimentalnih pes-
nikov toliko opevani mesec maj naj nas
tudi spominja velike matere prirode, ali
da to takoj združimo z modernim social-
nim bojem: Če je cilj človeškega življe-
nja sreča, ne smemo pri tehničnem in
kulturnem razvoju pozabiti, da je človek
sin narave, da se počuti najsrečnejšega v
njenem večno pomlajajočem naročju in
da ga družba ne sme odtrgati od tega
vira zdravja in veselja.

Politične vesti.

* Radikaleci odklonili vstop v Davido-
vićevo vlado. V soboto je radikalni klub
po poročilu g. Pašića sklenil, da ne mo-
re sprejeti demokratskih pogojev za
vstop v Davidovićevo vlado. To je bilo
vsakemu poznavalcu razmer že vnaprej
jasno. Radikaleci hočejo na vsak način
preprečiti koalicijo radikalecev in demo-
kratov in izsiliti homogeno radikalno
vlado. Z vsilo silo delajo tudi proti temu,
da bi se vlada poverila nevtralnemu u-
radniškim osebam. Verjetno pade danes
v ponedeljek odločitev. Zagrebška »Riječ«
poroča, da bo krona v slučaju Davidovi-
ćevega neuspeha pozvala obe stranki na
skupno konferenco, ki bo imela ultima-
tiven značaj. Ako ne uspe, pride uradni-
ško-vojaška vlada.

* Pogajanja z Italijo se te dni pogo-
ve. V beograjskih krogih vlada gleda
pogajanj pesimizem.

* Mala antanta proti Horthyju. V
beogradskih političnih krogih se dozna-
va, da namerava Mala antanta izvršiti
skupno demaršo v Budimpešti, da enkrat
za vselej prenehajo madžarski vpadi na
češko in jugoslovansko ozemlje. Z ozi-
rom na dejstvo, da Horthy opravlja te
dni revizijo čet ob jugoslov. meji, bo
Mala antanta izjavila, da ne smatra
Horthyjevega režima sposobnim, da za-
jamči v Srednji Evropi red in mir. —
Zahtevala bo uvedbo demokratskega re-
žima.

* De Valera in irska vlada. Vodja ir-
skih ustašev de Valera je izdal manifest,
v katerem izjavlja, da je pripravljen se
pogajati s svobodno irsko državo pod
pogojem, da bodo priznana smerna pra-
va irskega naroda. Vlada je sklenila, da
odbije de Valerine pogoje in stoji na
stališču, da morajo ustaši brezpogojno
kapitulirati.

Dnevna kronika.

— Iz zdravstvene službe. Za višjega
okrajnega zdravnika v Celju je imeno-
van g. dr. Fr. Gerlović.

— Novi okr. šolski nadzornik za Preč-
murje g. Fr. Cvetko je 18. tm. nastopil
svojo službo.

— Prevoz judenburških žrtiev. Blizu
se petletnica usodepolnih dni, ko so strelji
iz avstrijskih pušk vzeli življenje našim
vojakom v Judenburgu. Odbor za pre-
voz zemeljskih ostankov teh žrtiev iz Ju-
denburga v Ljubljano ima namen — ta
prevoz in pokop izvršiti ob priliki pet-
letnice, ki je sredi maja. Denarnih sred-
stev pa manjka. Nekateri krogi, poš-
mezniki in podjetja, nočejo znati ceniti
pomen prevoza in postavitve dostojnega
spomenika vsem žrtvam za našo svobo-
do. Prosimo vse one, ki imajo nabiralne
pole, da svojo agilnost stopnjujejo in
skušajo pomnožiti dobave prostovoljnih
prispevkov. Nabiralne pole in nabrane
zneske je brezpogojno vrniti najkasneje
do 10. maja 1923. Bila bi naša narodna

bramota, ako bi veličastna in dostojna izvršitev tega namena bila onemogočena radi brezbrzičnosti in pasivnosti javnosti, zlasti premožnejših krogov. Imena darovalcev se bodo po možnosti vsaj pa ona nabiralec z nabrano vsoto objavila v časopisih.

— Samomor vsučiliškega profesorja. Profesor dunajske medicinske fakultete dr. Johann Fein se je včeraj zastrupil v samomorilnem namenu. Našli so ga mrtvega v njegovem kabinetu. Vzrok samomora je brzokone beda, v kateri se je nahajal.

— Proslava 1. maja v okupirancem Poruhrju so francoske oblasti prepovedale.

— Velika poverba na budimpeštanski borzi. Pred par dnevi je izginil iz Budimpešte borzni komisijonar Pavel Schiller. Kmalu na to se je dognalo, da je poveril 100 milijonov kron. Oglašja pa se še vedno več upnikov, katere je nabiral. Za Schillerjem je izdana tiralnica.

Dopisi.

Zidanost. V nedeljo je imela klerikalna strokovna organizacija delavcev cementarne shod. Prišli so tudi socijalni demokrati, kateri so govornika dr. Gosarja z medklici motili. Konečno so postali klerikalci nevoljni ter vrgli glavne motile ven, pri čem je dobil socialdemokrat Lubej par po glavi. Druge nesreče ni bilo. — V sredo je začel v Majlandu pri Zidanemostu gorati transformator električnega toka. K sreči je zelo deževalo, da se plamen ni mogel razviti, bila bi lahko cela naselbina v ognju. — Elektrik Vilko Perdih se je spel na drog v najhujšem dežju prekinil žice ter na tak način plamen zadušil.

Kultura in umetnost

— **Premiera delavske igre »Žrtve«** je preložena na sredo dne 2. maja. Spored ostane neizpremenjen. — Nujno vabimo vso umetnost ljubce občinstvo, da se udeleži predstave kljub njej, ki je Ljudskemu odru — brez njegove krivde — prinesla novih gmotnih težkoč. Vstopnice se prodajajo vsak dan v pisarni Ljudskega odra v Kazini.

Sokolstvo.

— O 30-letnico sokolskega delovanja je obhajal v nedeljo 29. apr. g. dr. Viktor Murnik v Ljubljani. Dr. Murnik je eden največjih organizatorjev slovenskega in vsega jugoslovenskega Sokolstva. On mu je začrtal pot in ga vodil od uspeha do uspeha.

Naročajte Jadransko Stražo!

Consolatio.

Spisal (A. J. Herzen.) Prevel Ignotus.
Der Mensch ist nicht geboren frei zu sein.
Goethe (Tasso).

V okolici Pariza mi najbolj ugaja Montmorency. Tam ni ničesar, kar bi izzivalo, ne dobro oskrbovanih nasadov kakor v Saint-Ceoudu, ne drevskih hodoirjev kakor v Trianona. Priroda v Montmorency je izredno preprosta; podobna je onim ženskim obrazom, ki nas ne ustavljajo, ne presenečajo, ki pa v

*) A. J. Herzen (1812-1870) je ena najmarkantnejših osebnosti nikolajevske Rusije. Zapadnjak, revolucionar, Zivel je za Rusijo, umrl v pregnanstvu. Iz caristične, samodržavne Rusije je zbežal poln vere v človeštvo na zapad. Tu se je razočaral, občutil gnulobo in propadanje ter dobil zopet vero v Rusijo. V veri v ruskega mučnika, osvoboditelja človeštva, je zatisnil trudne oči. Herzen govori tudi današnjemu človeku. Razmere na zapadu se niso izboljšale; pravi kaos je ustvarila šele svetovna vojna. »Evropa pleše na svojih grobovih«. (Rabindranath Tagore). »Consolatio« je kakor nalašč za današnje čudno, nemirno dobo. V naslednjem prinašamo le uvodni del. Lepo študijo o A. J. Herzen najdeš v knjigi: Dr. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. (Ljubljana 1921). Op. prev.

Mariborske vesti.

Maribor 30. aprila 1923.

— **»TABOR«** jutri, dne 1. maja ne izide. Prihodnja številka izide v sredo, dne 2. maja ob običajni uri.

— **»Banke«** dne 1. maja ne poslujejo.

— **Osebnost.** Za inšpektorja II. r. oblastne inšpekcije dela v Mariboru je imenovan inženir g. Alfred Dejak.

— **»Mariborska pisma«** radikalskih »Jutranjih Novosti« bodo vsakakor ostala interesanten dokument za politično neresnost, da ne rečemo otročjo gotovih ljudi. Človek, ki govori o »slovenjegaškom« Petovarju, ki trdi, da »Tabore« dan za dnem prinaša novice »Bez iz stranke« itd., dokazuje, da je političen analfabet in zato nam niti oddaječ ne pade v glavo, da bi le enkrat z njim polemizirali.

— **Slovesen zaključek šolskega leta** na mariborski obrtno-nadaljevalni šoli. V nedeljo, dne 29. aprila se je vršil slovesen zaključek šolskega leta na mariborski obrtno-nadaljevalni šoli. Slavnosti, ki se je vršila v telovadnici državne reške, so se udeležili razen učencev z učiteljskim zborom zastopniki Slovenskega obrtnega društva s predsednikom Novakom, župan Grčar in številni obrtni mojstri. Predsednik obrtnega društva gosp. Novak je imel nagovor na zbrane učence, vzpodbujajoč jih k vztrajnosti in marljivosti. Najmarljivejšim učencem je podelilo Slovensko obrtno društvo primerne nagrade v denarju in sicer 18 prvih (dva najprejvejša in najmarljivejša vajenca sta bila obdarovana s celo obleko, dar »Jugosl. Lloyd«), 22 drugih in 19 tretjih nagrad. Za najboljše risbe je bilo obdarovanih pet vajencev in vajenk. — Župan Grčar je v kratkem govoru očrtal velik pomen obrti v Mariboru, in navedel tudi par primerov iz zgodovine, dokazujoč, da je Maribor že od nekdaj slovel kot obrtno mesto. Svoj govor je končal s pozivom, naj bodoči mojstri postanejo vredni nasledniki svojih prednikov. Govorila sta na to še g. Bureš, ki je pozival obrtni naraščaj k varčnosti in štedljivosti, ter polagal na sree zlasti onim, ki so dovršili svojo učno dobo in gredo v svet, naj nikdar ne pozabijo svojega materinega jezika in svoje lepe domovine, ter ravnatelj obrtno-nadaljevalne šole, g. Humeč, ki se je v imenu učiteljskega zbora poslovil od onih učencev, ki zapuščajo zavod, polagajoč jim na sree, naj ne pozabijo lepih nauk, ki so jih sprejeli v šoli in naj ohranijo tudi svojim učiteljem spomin, ki jim ga narekuje tudi hvaležnost. Zahvalil se je tudi Slov. obrtnemu društvu, ki je kljub velikim težkočam tako vzorno skrbelo za šolo ter prosil še nadaljne naklonjenosti. Med slavnostjo je sviral vajeniški orkester, ki mu gre vse priznanje in je le želeli, da bi se še nadalje razvijal na začrtani poti. Po slovesnosti se je vršil ogled razstavljenih risb, ki so jih izdelali vajenci in vajenke med šolskim letom.

bijo z nekakim milim in zaupnim izrazom in ki so tem zanimivejši, čim manj smo jih opazovali. Tako priroda in taki obrazi imajo na sebi nekaj mičnega, pomirjajočega in ravno za ta mir, za to kapljico vode, ki se jo daje Lazarju, je najbolj hvaležna duša modernega človeka, ta vzburkana, razjedena, razdrta duša. Večkrat sem že odpočival v Montmorency in vedno sem mi bil hvaležen za te ure. Tam je veliki log; kraj leži bolj visoko in vsenazokrog domuje tišina, kakršne ni najti nikjer v okolici Pariza. Ne vem zakaj, pa le ta log me živo spominja na naše ruske gozdove... stopam in si mislim, da bom kmalu ugledal vasi; na drugi strani mora biti gosposki dvorec, tam je cesta širja in gre čez izkročni del gozda... verjamete-li? Postal sem žalosten, ko sem se spomnil, da bom čez par minut stopil na plan in ugledal namesto Zvenigoroda — Pariza; namesto »zemskega« ali popovega okna, raz katero je zrl tako dolgo in tako žalostno Jean Jacques...*)

Ravnokar sta prihajali k tej hiši dve osebi, očividno tuja: približno petindvajsetletna dama, oblečena v črno ter mož srednjih let, prežgodač sivel. Oba obraza sta bila resna, mirna. Ta mir

*) Rousseau. Na Montmorencyju se je nahajala hišica, v kateri je živel francoski filozof in pisatelj Jean Jacques Rousseau. V uvodu opisuje Herzen njegovo življenje na stara leta. (Op. prev.)

tom. Mnogo risb kaže lepe talente in vzbujajo naravnost pozornost. Škoda le, da je bila razstava samo en dan.

— **Razstava vajeniških del.** Ob priliki zaključka šolskega leta na mariborski obrtno-nadaljevalni šoli se je priredila v telovadnici dekliske meščanske šole v Krekovi ulici razstava vajeniških del, ki bo odprta, kakor se nam naknadno sporoča, tudi še v torek, dne 1. maja, do 18. ure popoldne. Opozarjamo občinstvo na to razstavo, ki priča, kako krasno napreduje naš obrtniški naraščaj. Vstop je prost. Prostovoljni prispevki so namenjeni za vzdrževanje obrtno-nadaljevalne šole, ki se bori z velikimi težkočami in za katero skrbje predvsem obrtniki sami.

— **Zahvala.** Za nagrade najmarljivejšim učencem obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru so darovali: »Volta« 100 Din., Rudolf Kiffmann 100 Din., »Kristal« 100 Din., »Kovina« 100 Din., Dragotin Roglič 200 Din., in A. Križnič 100 Din., za kar se jim Slov. obrtno društvo najtopleje zahvaljuje. Posebna hvala pa gre tvrdki »Jugosl. Lloyd«, ki je darovala dve novi obleki, ki sta se polarili najpotrebnejšima vajencema.

— **Obsojena resolucija.** Na zborni Trg. gremija v Mariboru je bila sprejeta resolucija, ki se ostro obrača zlasti proti postopanju policije proti trgovcem v zadevi označbe cen v izložbah. Proti predsedniku gremija g. Weixlu je bila vsled tega dvignjena obtožba po § 104. s. k. z. in je bil g. Weixl obsojen na 2000 din. globe. O zadevi še spregovorimo, zlasti ker je jasno, da se tozadevna naredba s strani oblastvenih organov povsem napakno interpretira.

— **Prihod Poljakov v Maribor.** Kakor izvemo ob sklepu lista, pridejo Poljaki jutri, dne 1. maja v Maribor. Konec se vrši v sredo, dne 2. maja. Čas prihoda še ni natančno znan in bo tekom jutrišnjega dne naznanjen po lepakih. O »Choru« tehničnem smo pisali že ponovno in opozorili na to, da je eno najboljših pevskih društev. Njegovi koncerti v Beogradu, Kragujevcu, Nišu in drugod so zbudili tako pri občinstvu, kakor pri glasbenih kritikih največje priznanje. V prihodu Poljakov v Maribor vidimo manifestacijo slovenske vzajemnosti, ki bo združena tudi s prvovrstnim umetniškim užitkom. Pozivamo tedaj naše občinstvo, da sprejme Poljake z ono prisrčnostjo, s katero so Poljaki že ponovno pozdravljali jugoslovenske dijake v Ljubli in Krakovu. Pričakujemo, da bo gledališče v sredo zvečer napolnjeno do zadnjega kotička. Program objavimo v prihodnji številki, ki izide v sredo zvečer.

— **Znanstveni sestanek zdravniškega društva v Mariboru** se vrši dne 3. maja t. l. ob 18. uri na kirurškem oddelku splošne bolnice. Dnevni red: 1. prim. Dr. Černič: Kdaj mora vneti slepič absolutno k kirurgu. (Appendicitis acuta progressiva). 2. Demonstracije.

daje samo dolgotrajna navada se osredotočevati in pa idej in dogodkov bogato življenje. To ni naraven mir, marveč mir po burji, po končanih borbah in pridobljenih zmagah.

— Glej, Rousseaujeva hiša, je govoril mož, kažoč na malo poslopje s tremi okni. Postala sta. Eno okno je bilo na pol odprto, veter je gugal zaveso.

— To gibanje zaves, je dejala dama, mi nehoti vzbujajo strah; zdi se mi, kakor da bo nezaupljivi, razdraženi strah pomolil svoj obraz iz za zaves in nas vprašal, čemu tu stojimo? Kdo bi si mogel misliti, stoječ pred to mirno, med zelenim drevjem skrito hišico, da je bila nekoč Prometejeva skala velikemu človeku, ki je zakrivil samo to, da je preveč ljubil ljudi, preveč veroval vanje, želel jim več dobrega, kakor so si želeli sami? Sodobniki mu niso mogli odpustiti, da je izdal tajne očitke njihove lastne vesti, pa so mu kazali s posmehom, kako ga prezirajo. Pesnika bratstva in svobode so gledali kakor nore, boječ se priznati v njem razum, ker bi to pomenilo, da bi bili priznali svojo lastno neumnost; on pa se je jezil in jekal zavoljo tega prezira in poniževanja. V plačilo za celo življenje udanosti, za gorečo težnjo pomagati, ljubiti, biti ljubljen, osvobodjevati... je srečaval nemarne pozdrave in odbijajočo hladnost, naduto omejenost, preganjanje in klevetanje! Nezaupljiv in nežen po svoji naravi, ni mogel prenesti tega omalovaže-

— **Ljudska univerza.** V ponedeljek dne 30. t. m. ob pol 20. (8.) uri zvečer predava g. inž. Kukovec o »Tagoreu kot umetniku«.

— **Mestno kopališče** se v četrtek dne 3. maja zopet odpre in ostane za ta teden odprto kakor navadno v četrtek, petek in soboto.

— **Delo domačega umetnika.** V izložbi tvrdke Karol Preis v Gosposki ulici je razstavljenih dvojje kiparskih del mariborskega kiparja Sojca, relief mladega dekleta in Madona. Delo je izvedeno umetniško in zasluži vse priznanje.

— **Kako se kuha dobra kava.** Stara je iskustvo, da okus kave ne odvisi samo od vrste, temveč v visoki meri tudi od priprave iste. Ravno dobre vrste kave zahtevajo osobite brižljiv postopek, ker se drugače ne more razviti njihov fini okus in dober vonj. Tvrdka Meinel, katere se že dalje od dva ljudska veka bavi skoro izključno z trgovino kave, ima lastnega strokovnjaka, kateri stalno obiskuje one kraje, v katerih dela tvrdka Meinel (Jugoslavija, Avstrija, Čehoslovaška, Italija, Madžarska in Poljska). Svrha temu potovanju je, da se z ene strani razjasni našim spoštovanim gospodinjam završeno pripravljane kave, a na drugi strani, da se tudi v tem pogledu izkoristijo njihova izkustva. Zato si dovoljujemo naše spoštovano občinstvo povabiti na brezplačni poskus dobre kave, ki se bo kuhala v naši podružnici, Gosposka ulica št. 7 in to dne 3. maja t. l. Opozarjamo cenj. čitatelje na to poskušnjo ter priporočamo obilen obisk.

— **Policijska kronika.** Vitaz Zagorski je sanjal o dobrih starih časih ter jo mahal po Pobreški cesti. Nasproti mu je prišel nek kaznilniški paznik. Ker ga je v premišljevanju očitno motil pogled na človeka, ki je uslužben v zavodu, ki se ga menda tudi g. Zagorski rad izogiba, ga je začel brez povoda ozmerjati. Paznik je Zagorskijeve psovke kvitiral s tem, da je poklical stražo, ki ga je »shranila«. — Mesarski pomočnik Avgust Nipič se čuti neomejenega gospodarja na Pobrežju. V svoji domišljiji je napadel tudi sodnega slugo, ki se je vračal mirno domov. Zaradi tega se bo moral bliže seznaniti tudi s sodniki. — Ključničar Zgonc je ponoči v svojem stanovanju tako razgrajal, da mu je morala priti policija na pomoč.

— **Neprijeten dogodek.** Vojaštvo mariborske garnizije se je doslej obrusalo vedno korektno in se ni pritoževalo niti občinstvo, niti kaka civilna oblast. Tem neprijetnejši je dogodek, ki se je odigral v nedeljo dopoldne na mariborskih ulicah. Krog pol 11. ure dopoldne je šla g. Mira Pihlar iz Ivanjkove po Gledališki ulici. Nasproti ji je prišel neznan vojak. Ko je prišel čisto blizu, ji je strgal iz rok ročno torbico, v kateri je imela krog 800 Din. ter zbežal čez Slomškov trg, po Stolni ulici čez Glavni trg, Gosposko ul. v Vetrinjsko ulico. Zasledovalo ga je več policijskih stražnikov in tudi mnogo

vanja in je hiral v siromaštvu, bolan in zapuščen od vseh. Nagrada za vse njegovo hrepenenje po simpatijah in ljubezni mu je bila Tereza; v nji je osredotočil vsa svoja topla čustva, celo svoje sree; ona Tereza, ki se ni naučila razločevati kazalcev na uri, neizobražena žena, polna predsodkov, ki je ubijala Rousseaujevo življenje z nizkim sumničanjem, meščanskim opravljanjem in ki ga naposled sprlas poslednjimi preljudi. Koliko grenkih ur je preživel sloneč na tem oknu, kjer je hranil ptice in ugibal s kakšnim zlom bodo neki so one plačevale njegovo dobroto. Ubogemu starcu je ostajala samo priroda, katero je ljubil z vso svojo dušo. Baje je pospešil trenutek svojega odpočitka... v tem slučaju je Sokrat samega sebe obsedel na smrt zavoljo grešnega spoznanja, zaradi zločina genijalnosti. Ako si vse to resno premislimo, se nam azabi življenje. Vse na svetu je zoperno in neumno povrh; ljudje se trudijo, delajo, niti minute miru si ne privoščijo in vendar potujejo same nesmiselnosti; drugi jih hočejo spraviti k pameti, ustaviti, obvarovati — pa jih zaradi tega približajo križ in preganjajo; to se dogaja v nekakih blodnji in nikogar ni, ki bi se potrudil, da bi jo razumel. Valovi naraščajo, valeve in hite brez smotra, brez potrebe obalo — mi pa stojimo sredi valov in ni ga kraja, kamor bi mogli zbežati.

(Dalje v petkovi številki).

občinstva. Pred gostilno »Maribor« v Vetrinjski ulici mu je nek Franc Angjel podstavil nogo, da je padel, nakar so ga stražniki aretirali in razorožili. V roki je namreč držal bodalo. Torbice so mu odvzeli ter jo vrnili lastnici, vojaka pa predali vojaški oblasti. Kakor smo se informirali, je to nek Bosanec, ki je služil v avstrijski armadi in se je menila tam navzel take »kulture«. Vpoklican je bil samo na orožne vaje. Značilno je, da izmed novincev, večinoma Arnavtov in Albancev, ki so živeli daleč od »zapadne« evropske kulture, ni nobeden izvršil niti najmanjšega pregreška zoper javno varnost, dočim je človek, ki mu je oboževana Avstrija 20 let vcepila svojo kulturo, pri belem dnevu v sredini mesta hotel oropati žensko.

m Tatvina perila. K tej naši nočici, katero smo objavili v nedeljski številki se nam s prizadete strani poroča, da stranka, kateri je ukradel Emanuel Midl za 9040 K perila, tega še ni dobila nazaj, kakor smo napačno poročali.

Narodno gledališče

Repertoire:

Ponedeljek, 30. aprila zaprto.
Torek, 1. maja: Ubijač, izv. V proslavo 1. maja.
Sreda, 2. maja: Traviata, izv. Gostovanje g. Dr. Rigo, člana graške opere.
Četrtek, 3. maja: »Ubijač«, B.

—□—

Proslava 1. maja v Narodnem gledališču. Jutri 1. maja se vrši v Narodnem gledališču premijera grandiozne drame »Ubijač«, kjer sodeluje približno skupno 40 oseb. Predstava se vrši izv. ab. in kupone, na kar opozarjamo cenj. občinstvo.

Zanimivo gostovanje v mariborskem gledališču. V sredo 2. maja gostuje v »Traviati« kot oče Germont odlični bari-tonist graške opere g. dr. Rigo, ki je sedaj gostoval v tej vlogi v Narodnem gledališču v Beogradu z jako velikim uspehom. Graške kritike zelo hvalijo njegovo milino glasu. Gotovo bo to eno zelo zanimivih gostovanj. Ker gostuje g. dr. Rigo samo enkrat, naj si občinstvo ne zamudi ogledati te predstave.

»Ubijač«. — Pri jutrajšni predstavi »Ubijač« je odmor za občinstvo po drugem in četrtem dejanju (t. j. po četrti in po sedmi sliki).

Izpred sodišča.

Vlomi in tatvine v Ljutomeru.

19 letna delavca Franc Lašič iz Ljutomeru in Viktor Fekonja iz Kamenščaka, ki sta oba na slabem glasu ter radi tatvine že predkaznovana in sicer prvi 6 krat, drugi pa 3 krat, sta se pred okrožnim sodiščem zagovarjala radi hudodelstva tatvine. Osumljena sta, da sta dne 13. februarja v Vaupotičevi gostilni v Ljutomeru, kjer se je vršila veselica, v družbi kot tatinska tovariša, ukradla posestniškemu sinu Adolfu Novaku znamenast klobuk v vrednosti 1150 K. Nadalje, da sta v noči na 26. februarja iz koruznjaka Jankota Dijača in Franca Seršena v Ljutomeru ukradla skupno 115 kg koruze v vrednosti 1150 K. V naslednji noči so bili izvršeni trije vlomi, katerih sta tudi današnja obdolžena osumljena. Vlomljeno je bilo v delavnico ključavničarskega mojstra Ivana Kovačiča, v usnjarno Gjura Martinušiča in trgovino Franca Magdiča v Ljutomeru. Kovačiču je bilo odnešenih 60 vetrihov v vrednosti 1000 K. V tovarno Martinušiča so prišli skozi okno zločinci na ta način, da so se poslužili lestve, katero so prinesli s seboj. Zunanje šipe na oknu so odstranili, notranje pa strli. S pomočjo vetrihov so zlikovci odprli vrata delavnice. Prišli so do shrambe, v kateri se je nahajalo za kakih 100.000 K izdelanega usnja. Vrat od te shrambe pa se jim ni posrečilo odpreti, najbrž radi tega, ker je tovarnarjev pes zelo lajal in vlomilec motil pri delu. V trgovini Magdiča so bila večna vrata odprta z vetrihom. Št. po na steklenih vratih trgovine pa so storilec strli in prišli na ta način noter. Iz predala so tatovi odnesli ves drobiž v znesku 400—500 K. Ukradenih je bilo tudi več drugih predmetov in skupni vrednosti okrog 600 K. V noči na 24. februarja je bilo vlomljeno v mlin Alojza Krajca v Ljutomeru. Storilec je prišel na neznan način v strojno zaklenjeno mlinu, od koder se je skozi odpr-

tino, skozi katero je napeljan gonilni jermen, splazil v mlin. Odnešeno je bilo okoli 80 kg pšenične moke v vrednosti 720 K. K odprtini je prinesel tat še dve vreči koruze, težkih kakih 60 kg, katerih pa radi velikosti vreč ni mogel spraviti skozi odprtino. Zunaj mline se je našla drugi dan denarnica, v kateri se je nahajala Lašičeva slika. Lašič in Fekonja sta končno tudi osumljena, da sta dne 27. februarja ukradla ravnateljstvu narodne šole v Ljutomeru 6 bukovih polen, Francu Kikecu svoro, 4 doge od polovnjaka in eno desko za sedež na vozu. Sodba se glasi pri Lašiču na 10, pri Fekonju pa na 7 mesecev težke ječe.

Neprijeten tovariš.

70 letni posestnik Matrin Valenti iz Št. Vida, se je dne 1. marca pop. vračal iz sejma v Mariboru s svojimi voli domov. Pred gostilno Ivana Bulajca je spil četrto litra vina. Tam se mu je pridružil posestnik Ivan Sušec iz Gradišča, ki je začel kupovati vole. Valenti je rekel, da jih ne proda, ker jih sam rabi. Nato pa sta šla oba v gostilno, kjer je Valenti še naročil četrto litra vina. Ko pa hoče plačati, ni imel več listnice, v kateri se je nahajalo 8968 K. Pa tudi zunaj pred gostilno, kjer je prvič plačal vino, se je ni našlo. Ker ni bil nikdo drugi razun Sušeca v bližini Valentija, se je takoj sumilo tega. Ta je moral videti, da je padla Valentiju listnica, ko jo je nameraval vtakniti v žep. — Na tla in jo je neopažen pobral. Došlemu orožniku sprvič ni hotel ničesar priznati, šele na potu v vojarjo je priznal, da je našel denar in si ga hotel pridržati. Sušec je bil obsojen na 1 mesec težke ječe.

Gospodarstvo.

Ivan Rebek:

Amputacija, federacija in gospodarske potrebe.

Celje, 20. aprila 1923.

Besede amputacija se ustraši vsak na pameti zdrav bolnik. Da, celo tako strašna je ta beseda, da je mnogo bolnikov, predno so si dali kak del telesa amputirati, raje šlo v smrt nego da bi pustili eksperiment izvršiti na sebi. Pri nas pa klerikalni političarji brusijo različne instrumente, da bi na naši skupni državi pustili izvršiti operacijsko poskušnjo, četudi oni imenujejo federacijo ali avtonomijo. Izven naprednega časopisja se skoraj nihče za to ne zmeni. Ta malomarnost se zna nad nami še bridko maščevati. Sicer se ni resno za bati. A že to, kar se je dosedaj na tem vprašanju glodalo, je pomisleka vredno ne toliko iz političnega, kakor iz gospodarskega ozira. Naj o duševnem razpoloženju mas našega naroda sodimo, kar hočemo, eno je gotovo in to je, da je vsakega naroda inteligenca dolžna, mu pridobiti poštenih sredstev za njegovo življenje in duševni razvoj, kar bi pa bilo potem današnje politike klerikalcev popolnoma nemogoče. Slovenci kot samostojni »avtonomisti« bi v par desetletjih zopet postali, kar so bili naši pradedi, namreč »narod pastirje«.

To trditev utemeljujem na sledeči način: Čim smo ločeni od naše skupne države, v istem trenutku smo se zapisali narodnemu poginu, ker se sami kot narod ne bomo mogli preživljati. Dokaz temu je že, da se naše ljudstvo ne preživlja edino le s poljedelstvom, ampak da prerado zapušča svojo rodno grudo ter gre v mesto ali pa v industrijske kraje, da si tam poišče primernega zaslужka, s čemur se preživlja. In ravno od časa našega ujedinjenja se kmetijsko ljudstvo še bolj v mestih naseljuje, ker se mu dozdeva, da ima boljše življenske pogoje.

Razmah naše industrije, obrti in trgovine pa je v resnici le v tem času nastal. Nastal pa je le radi tega, ker smo imeli v skupni državi mnogo potreb. Te potrebe ne bodo krite morda še več stoletij. Ko pa bodo krite bomo deloma že zmožni producirati za eksport. To je pa mogoče le v slučaju, če smo enotna država. Kakor hitro smo pa ločeni, je vse temu konec. To je jasno kot beli dan. Bratje Srbi so danes največji odjemalci naših izdelkov. Škoda le, da vseh potrebščin še ne moremo proizvajati. Smelo rečem, da gre v Srbijo 70—80% našega izdelka. Ako bi se pa amputirali, ne bo Srbom prav nič ležee ne na nas kot sa-

mostojnem narodu, kakor nas hočejo klerikalci označiti, ne na naših izdelkih, katere lahko dobijo od drugod, ker bodo primorani smatrati Jugoslovanstvo le za frazo, kakor ga smatrajo političarji SLS. Hrvati se pa itak že danes skoraj rajši poslužujejo nemških virov. Za to skrbje že hrvatski židi, kateri imajo v Hrvatski trgovino za svoj monopol. Kdo se bo pa tudi na nas kot »magarce« oziral, kakor nas slavni Radić tolikokrat rad krsti?

Da je to res, značijo napisi v vseh mestih Hrvatske, kjer se čita več »steinov«, »bachov« in »baumov«, kakor pa hrvatskih »ičev« in »čičev«. Pa tudi če si ogledamo bodisi mala ali velika podjetja, ki so osnovana večinoma na delniški podlagi, je v njih tako malo Hrvatstva, da se posameznik kar zgubi, pač pa igra pri teh d. d. največkrat Hrvat le slamatnega moža. Torej tja tudi ne bomo mogli kaj izvažati, govoriti o Nemški Avstriji in Italiji je pa itak brezpomembno. Kar bi pa rabili sami za sebe, ne more priti v poštev, kajti v tem slučaju lahko takoj zapremo 80% naših podjetij, in sicer najprvo tista, ki so nastala na skupni gospodarski podlagi. Ta podjetja so ustanovljena z vsemi mogočimi krediti, za katerih kritje manjkajo vsi predpogoji. Torej polom na vsej črti. V ta vrtimec pa ne bo potegnjen samo trgovec, obrtnik in industrijalec, ampak tudi naše »dobro in verno« kmetijsko ljudstvo. Kajti potem z Bogom naše visoke in strokovne šole, ne bo nikogar, ki bi jih vzdrževal. Naše ljudstvo jih gotovo ne bode.

Da se torej največje zlo, ki bi moglo zadeti naš narod, odvrne, je treba na vsak način, da se državo-tvorne stranke združijo, zasnujejo skupen državotvorni narodni gospodarski program. Slepenikjenje z avtonomijo mora končno ziniti s površja. Pri tem pa bi se ne smelo pustiti z vidika konsolidacije naše uprave, ki je brez dvoma pomanjkljiva.

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

Občni zbor za leto 1922.

Dne 28. aprila se je vršil v Zagrebu redni letni občni zbor »Slavenske banke« za poslovno leto 1922, ob navzočnosti mnogobrojnih delničarjev ali njih pooblaščenec. — Iz poročila ravnateljstva proizhaja, da je bilo poslovanje zavoda v letu 1922 navzlic še vedno postoječim težkočam v narodnem gospodarstvu nadvse povoljno. Ravnateljstvo se je poglavito brigalo za to, da kar najbolj dvigne mobilnost in likvidnost zavoda, v ta namen je raztegnilo svoje delovanje v vseh granah bančnega poslovanja in zlasti razširilo v koncern zavoda spadajočih industrijalnih podjetij.

Zagotovilo je Slavenski banki odločni vpliv in vodstvo majoritetnega sindikata v Trboveljski premogokopni družbi in enako intenzivno je poslovanje v »Prometnem zavodu za premog d. d.« v Ljubljani, ki je kot urad za prodajo premoga v tesni zvezi z imenovano premogokopno družbo. Razširilo se je delovanje »Jugoslavenske žimske industrije d. d.« v Zagrebu, a udeležba pri delniški družbi za tvornico in rafinerijo fosfatov »Zorka« Subotica, pri Cinkarni v Celju, končno pri »Prvi broski tvornici kovinskih predmetov d. d.« v Brdu na Savi je rodila najlepše gnotne uspehe. — Na no-

vo se je pod vodstvom Slavenske banke osnovala delniška družba »Metra« za izdelovanje travkov in pramenov v Mariboru in Ljubljani, »Topilnica svinca« in srebra v Litiiji, delniška družba za konserviranje morskih rib »Sardina« v Splitu, gradbena družba »Slograde« in novinarsko-reklamno podjetje »Aloma Company«.

Banka ima 20 podružnic v državi, a skoro bosta odprta tudi novi podružnici na Reki in v Novem Sadu. Tudi številne svojih afiliacij je povečala v preteklem letu s prevzetjem večine delnic Slovenske banke v Ljubljani, katere razvija po svojih podružnicah v Ljutomeru, Dalnju Lendavi in na Veliki agilno delavnost v Sloveniji in v Prekmurju.

Slavenska banka je razširila v preteklem letu znatno svoj južno-amerikanski posel odpirajući samostojno agencijo v Buenos-Airesu in podagencijo v Rosario ter je ustanovila kr. pooblaščenec trgovske agencije v Argentini, Braziliji, Chile in Peru, kakor tudi končno Slavensko-amerikansko trgovsko družbo.

Predložena bilanca izkazuje znaten napredek v vseh strokah bančnega poslovanja. Aktiva banke so narasla od 861 milijonov 633.543,82 K, l. 1921. na milijardo 224.502.291,54, torej za 362.868.747,72 kron. Znatni napredek izkazuje osobito porast vrednostnih papirjev od 42.892 tisoč 778,90 K na 92.169.592,97 K. Vloge banke so narasle napram stanju od leta 1921. od 327.177.588,52 K na 511.427 tisoč 263,60 K, torej beležijo porast od kron 184.249.770,47 K. Celokupni promet banke izkazuje naravnost rekordno številko, ker dosega 142 milijard kron, za 87 milijard več kakor v letu 1921.

Od bilančno izkazanega dobička od 17.183.053,62 K predložil je upravni svet dotacijo rezervnemu fondu od 1.500.000 K, penzijskemu fondu za uradništvo od 696.196,72 K, ter končno izplačilo 9 odstotne dividende, skupno 13.500.000 kron, dočim naj se ostanek, po izplačilu običajnih tantijem upravnemu svetu in nadzorstvu prenese na novi račun.

Občni zbor je vzel poročilo o delovanju upravnega sveta in poročilo nadzorstva enoglasno in z odobravanjem na znanje ter je po odobrenju zaključnih računov za leto 1922. sprejel predloge upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička ter enoglasno podelil upravnemu svetu kakor tudi nadzorstvu absolutorij.

Nato se je vršila volitev dveh članov upravnega sveta in sta bila izvoljena g. Marko Gjuričić iz Beograda in Josip Mikuličić, veleindustrijalec iz Lime (Južna Amerika), sedaj v Zagrebu.

JDS.

TAJNISTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1, pritrilčno. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristašev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold. ter od 16.—18. ure popoldne.

Tajništvo demokratske stranke v Mariboru ima telefonsko štev. 337.

Posebni parte se ne bo izdalo.

Potrli neizmerno žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretresujočo vest, da je njih iskrenoljubni soprog, oziroma oče, sin in brat, gospod

inženjer Drago Kunc

obtni nadzornik

v nedelje, dne 29. aprila 1923 ob 17. uri po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 2. maja 1923 ob 1/16. uri iz mitvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 3. maja 1923 ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene v Mariboru.

MARIBOR, dne 30. aprila 1923.

853

Katerina Kunc, soproga, Josipina Kunc, mati. Irmgart in Leon, oloka. Rudolf, Leopold in Emil Kunc, bratje. Marija Kunc, sestra.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Objave.

§ Proslava 1. maja. Zveza jugoslov. železničarjev podružnica Maribor sporoča, da se vrši 1. maja od 15.—16. ure promenadni koncert godbe »Drava« na trgu Svobode, od 16. ure naprej pa prireditev v Narodnem domu, kakor je že objavljeno na drugem mestu.

§ 1. maj. Zveza jugoslovenskih železničarjev podružnica Maribor priredi s sodelovanjem vseh odsekov narodno železničarskega glasbenega društva »Drava« proslavo delavskega praznika v vseh prostorih Narodnega doma od 16. ure naprej. Na sporedu: godba, petje, ples. Vstopnina 5 Din. Ker je čisti dobiček namenjen izključno za podpore bolnim tovarišem-železničarjem, uljudno vabimo vse članstvo ter vse narodno občinstvo na mnogobrojno udeležbo.

§ Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu danes 1. majnika svira salonski orkester od 1/17. do 1/19. ure.

§ Kavarna Žigart v torek 1., sredo 2., soboto 5. in nedeljo 6. maja elitni koncert. 848

§ I. Mariborski Bioskop predvaja ponedeljek, torek in sredo »Ognjenik« velikansko dramo v petih zanimivih činih, ki se posebno izkazuje z izvanrednimi naravnimi posnetki, kakor izbruh vulkanov, razpok zemlje, naraščanje voda itd. V četrtak začne veliki Jackie Cogan-film »Fakine izberno uspela veseloigra, ki je imela sedaj v Zagrebu na sejmju pri predvajanju velikanski uspeh.

§ Planinci, kateri ste dobre volje, se naprošate, da se pred vsakokratnim odhodom na Mariborsko kočjo ogledate v trgovini I. Kravos, Aleksandrova 13. Tam se vedno dobi kaka malenkost za MK. Vsak pravi planinec naj si v čust šteje, ako more tozadevno planinstvu kaj pripomoči. Planin. Zdravo!

§ Mariborska kočja. Iz Maribora mimo kadetnice, ali pa iz Hoč čez Reko 3 ure. Priznana dobra postrežba z vsem, kakor v mestnih restavracijah, dalje tudi jajca, mleko in maslo vedno na razpolago. Ker je sneg že izginil, je tura za vsakogar, še tako salonske planince, priporočljiva, ter v spomladni obleki naravnost vabljava.

Premog, cement
5-3 in 752
strešna opeka
stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana
Dunajska c. 33. Tel. 366.
Skladišča: »Baikan«.

CEMENT

gips, strešna lepenka, karbolinej, drvocement, vat-proof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Hatschek eternit i. t. d. nudi po tovarniških cenah

Material, dr. z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva 13
Telefon 716. 815

Angleško sukno
vseh vrst ravnokar došlo! Cene nizke!
FRANC MASTEK
Maribor, Glavni trg šte. 16. 840

Dražba vina.

Ormoška mestna občina bo prodajala potom javne dražbe približno 100 hl vina lastnega pridelka, (mali rizling, silvanec, burgundec, žlahtnina in rulan-dec) letn. 1922. iz znanih vinogradov Jeruzalem-Vinski vrh. Licitacija se bo vršila v nedeljo 13. maja od 13. uri popoldne v občinski pisarni. 849 2-1

Priporoča se
manufakturna trgovina

M. FELDIN 832

Grajski trg 1 **MARIBOR** Vetrinjska ul. 1

Državni nameščenci veliko ugodnost! —

Krojači in šivilje poseben popust!

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazu!

Išče se perfektna kuharica za Zagreb. Predstaviti se je pri Jiroušek, Slovenska ulica št. 13. 850

Meblovana soba se s 1. majem odda, Naslov pove upravnistvo. 847

V Mlinski ulici se predajo tri stavbe pod zelo ugodnimi pogoji. Pripravna za obrtnike. Poprashať v Mlinski ulici 30. 845 3-1

Hiša z vrtom, njivo in svinjskim hlevom, je v Studencih po ceni na prodaj. Stanovanje na razpolago. Naslov pove upravnistvo. 844

Največje so skrbi, če »Lebin« ali »Egal« kreme pri hiši ni! 822 3-3

Gostilna 846

„Pri treh ribnikih“

DANES, DNE 1. MAJA
SALONSKI KONCERT
OB VSAKEM VREMENU
ZACETEK OB 15. URI

Perilo,

klobuke

dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.) (81)

Vitez se je stresnil. — Pogledal je po strani domišljavega gizdalina, ki je takorekoc zasramoval njegovo žalost, potem pa je odgovoril s takim gnevom, da se mu je tudi glas tresel:

»Vidim, da delate in opravljate več rokodelstev, dospod, — deloma kujete verze, deloma pa...«

»Molčite,« — je prekinil žaljive besede de Bernis, — »oprostite, da vas prekinam...«

»Zakaj me vendar prekinjate?« — je vzkliknil d' Assas, — »ravno ko sem vam hotel reči...«

»In še vas bodem prekinil, ker berem v vašem pogledu, da me hočete žaliti. — Ker pa bi bila prisiljena, prerezati si vratove nocoj ali jutri zjutraj, — ako bi vi spregovorili to besedo. — Ali prisiljen bi bil tudi oditi takoj, in to bi utegnili biti neljubo za vas, ker bi ne zvedeli, kar vam mislim povedati in tudi neprijetno za mene, ker bi mi bilo žal, pustiti v obup tega mladega viteza, kateremu lahko podam besedo tolažbe.«

»Kaj hočete povedati?« — je vprašal vitez, zmeden od širokonstnih besed. —

»Povedati hočem,« — je hitro začel de Bernis, — »da sem prisostvoval celemu prizoru, ko sem kočjažil kraljevo kočijo, — da sem opazil vaš junaški čin in da sem vam od onega trenutka prijateljsko vdan. — Istočasno pa sem razumel razpoloženje vašega srca, kar sicer ni bilo pretežno v misli sem si: Evo ubogega viteza, ki se bo gotovo žalostil in jokati radi nekaj, česar ni!«

D' Assas se je zdrnil. —

»To kar ni!« — je zajecjal in postal še bolj bled. — »Za Boga vendar, — raz-

ložite jasno, čutim, da zgubljam glavo ob sami misli... da morda... da sem se morda zmotil!«

»Povedal vam bodem torej jasno. — Vi pred vsem mislite, da je gospa d' Etioles sledila prostovoljno kralju.«

»Dale!«

»Mislite, da ga ljubite!«

»Ali — to pač!«

»Vi tudi mislite, da se nista ločila od one noči?«

D' Assas je sklonil glavo in vroča solza mu je kanila iz očesa. —

»A vi se motite v vseh treh točkah, — ali skoraj!« — je odvrnil de Bernis. —

D' Assas se je začel tresti. —

»Pred vsem vam povem, — da je bila gospa d' Etioles prisiljena v kočijo, — in to sicer v posledici prave zarote, — to vam lahko pritrdim z vso vestjo, kajti prisostvoval sem prizoru. — Ona se je hrabro branila, to vam lahko jamčim in obstala je le, ker se ji je zagotovilo, da se pelje v neko hišo, kjer bo sama gospodarila.«

Vitez je zmajal z glavo. —

»Zakaj se torej ni zaupala mojemu varstvu, ko me je zagledala?«

»To je sicer res, ali ona dama ima pač neko naklonjenost za kralja, oziroma je oslepljena od kraljevskega sijaja. — Ali to ni moja stvar. — Preidimo k tretji točki. — Gospa d' Etioles je bila odvedena v neko hišo, kamor pa še ni prišel Ludvik XV. — Ona je šla tja s pogojem, da lahko sprejema kogar hoče, — tudi svojega soproga! — je dovršil de Bernis z nasmehom. —

»Ali ste gotovi o tem, kar pravite?« — je zahropel d' Assas ter pograbil de Bernisa za roko. —

»Za Boga vendar,« — je vzkliknil de Bernis od bolečine. — »Ali pozabljate, da ste mi preluknjali ramo!«

»Oh, odpustite mi, — ah, torej jaz s svojo pištolo sem vas bil...«

Ubogi vitez je bil nepotolažljiv, in iz te nepotolažljivosti je računal de Bernis, da je zadeva dobro rešena. —

»Ah, to ni nič!« — je glasno odvrnil. — »Čes osem dni bo že vse prešlo. — Sicer pa mi bo to dober nauk umešavati se v zadeve drugih, mesto da bi se brigal in koval verze. — Gotov sem, da kralj še ni šel k gospe d' Etioles. To vam lahko prisežem na svojo čast!«

»Kako pa vi to veste?« — je vzkliknil vitez v hipni sumnji. —

Vitez, — vi ljubite! — V tej točki sva si pač slična. — Tudi jaz ljubim. — Ali umirite se, ne gospe d' Etioles, ampak le malo, dražestno mladenko, ki biva v isti hiši in je sobarica. — Kaj se hoče? Globoko sem si izbral! — Ali tista porodnica me je začarala. — Nji na ljubo sem se spremenil v Febusa, ki vleče voz ljubezni. — Amorja. — Suzana nima za mene nobene skrivnosti več. — z njeno pomočjo zvem vse, kar me zanima in — kar zanima moje prizatelje. — In upati hočem, da me hočete počastiti ter me štetj med vaše prijatelje.«

Vitez je ponudil svojo roko de Bernisu ter naročil buteljko španskega vina.

Ko sta se tako sprijaznila, je de Bernis začel opisovati vse z takimi malenkostmi in dokazi, da je bil vitez bolj in bolj prepričan, — odgovarjal je natančno na vsa vitezova vprašanja, in ga zagotavljal, da bi bil zadovoljen, ako bi mogel napraviti kralju kako neprijetnost in konečno mu je še predlagal, da mu pokaže hišo, kjer je gospa de Etioles.

»Nisem si upal prositi vas za to,« — je vzkliknil vitez, — »ali napravil sem bil že svoj načrt, namreč jaz bi vam bil kratkoma sledil in ker pridete vsak dan v ono hišo, bi...«

»To sta si pa dobro zamislili, — in najboljšo bo pač, da storite tako. — Sledite mi, ne da bi vas jaz opazil. — Odjahal bodem takoj, in hiša pred katero se bom vstavil, to bo ona, kjer biva omenjena oseba. — Tako pač ne bi nikdo mogel reči, da sem vas jaz povedel tja. In tudi, če bi me mogoče videli v Versaillesu...«

»Bodite zagotovljeni, ne bom vas spoznal.«

»Izvrstno! — Na pot tedaj!«

Mladeniča sta zajahala vsak svojega konja in dokler sta bila v mestu, sta jahal skupno, izven mesta pa sta si stila prijateljsko roko in de Bernis je začel jahati par sto korakov pred vitezom.

Ko sta došla v Versailles, se je bilo začelo ravno mračiti. —

De Bernis je jahal okoli desnega kri-la gradu in vitez mu je sledil, — potem je de Bernis korakoma napredoval, dokler se ni vstavil pred neko samotno hišo. — Skočil je raz konja, začel navidezno nekaj popravljati pri sedlu, potem je zopet zajahal in hitro oddirjal. —

Takoj je tudi vitez razjahal, — pri-vezal svojega konja k bližnjemu drevesu ter se bližal hiši, katera je kaj skrivnostno izgledala. —

Vstavil se je kakih dvajset korakov pred isto ter vstopil v senco grmičevja in dreves ter začel opazovati z razumljivim zanimanjem. —

»Tamkaj je,« — je mirno polglasno.

»Tam biva sedaj. — Oni mladenič pač ni legal, zakaj bi pač legal? — Tamkaj mora biti. — Zakaj pač ne smem vstopiti, govoriti z njo, povedati ji, kaj trpim!«

V istem trenutku pa je v temen plašč zavil mož stopil na cesto, ki je dozdavno tudi opazoval pročelje tihe hiše, — in zapazil viteza d' Assa v bližini. —

De Bernis je toraj držal svojo besedo, Zdi se, da je lekcija prošle noči učin-kovala! —

Bil je to gospod Jakob. —

Vitez pa je strmел v hišo kot pravi plahi in trepetajoči zaljubljenec pred vratmi ljubljene deve, — in že je sklenil, da pogumno potrka na vrata, — all

— čeprav je bil vedno hraber, — si vendar ni upal vznemirjati one hiše, kjer je bivala ona. —

(Dalje prihodnjič.)